

RECENZJA

rozprawy doktorskiej na temat:

***Diagnoza zagrożeń społeczności lokalnych w oparciu o Krajową Mapę
Zagrożeń Bezpieczeństwa na podstawie województw opolskiego***

i śląskiego opracowanej przez mgr. **Jarosława Kaletę**

pod kierownictwem naukowym

prof. dr. hab. Jadwigi Stawnickiej oraz dr. hab. Zbigniewa Mikołajczyka

Jedną z charakterystycznych cech współczesnej cywilizacji jest duża dynamika zmian oraz towarzyszące im pojawianie się nowych zagrożeń. Z tego powodu nadrzędnym celem polityki państwa musi być zagwarantowanie wszystkim jej obywatelom bezpieczeństwa, stanowiącego podstawę ich harmonijnego rozwoju. W sytuacji zaistnienia zagrożenia, zwłaszcza okoliczności stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi, priorytetowym celem służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo musi być utrzymanie zdolności do efektywnego reagowania, którego głównym celem jest powstrzymanie zdarzeń wywołujących zagrożenie. A na początku XXI wieku dynamika zmian jest na niespotykaną w historii skalę. Zmiany te odnoszą się zarówno do warunków zewnętrznych funkcjonowania różnych podmiotów (otoczenie prawno-polityczne, ekonomiczne czy socjo-kulturowe), jak i do warunków wewnętrznych, podyktowanych rewolucyjnymi przemianami organizacyjno-technologicznymi wynikającymi z rozwoju nauk.

OCENA MERYTORYCZNA ROZPRAWY

Jak zauważa Autor rozprawy¹: *„Bezpieczeństwo jest niewątpliwie jedną z najważniejszych wartości,dlatego ważne jest tworzenie narzędzi, które pozwolą na rzetelne i czytelne zidentyfikowanie różnego rodzaju zagrożeń, wykorzystanie zebranych danych do realizacji zadań służbowych przez służby porządku publicznego oraz przedstawienie ich skali, przede wszystkim mieszkańcom”*

Zapobieganie zagrożeniom, wynikającym w przedstawionych powyżej przypisanych ról, powoduje konieczność stosowania różnych, głównie prewencyjnych, metod działania, aby zapobiegać eskalacji problemu i jego nieprzewidywalnym skutkom. Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa jest stosunkowo nowym narzędziem a przecież sprawne reagowanie na zagrożenia w znacznym stopniu kształtują obraz Policji w oczach społeczeństwa. Tym to kwestiom i towarzyszącym im zagadnieniom poświęcono treść dysertacji sygnalizowanej jej tytułem z wykorzystaniem metod naukowych stosowanych w obszarze nauk o bezpieczeństwie. Nosi to znamiona racjonalności działań na rzecz opracowania naukowego problemu, czego dokonano w dysertacji i przy tym postępowanie jest zasadne, logiczne i celowe.

Biorąc powyższe za punkt wyjścia do oceny dysertacji, z zainteresowaniem odnoszę się do rozprawy Autora, który podjął się rozpatrzenia w sposób naukowy problemu, będącego – póki co – niedostatecznie opisanym w wielu kwestiach w sposób naukowy, a mogący stać się wielce interesującym i przede wszystkim użytecznym w zakresie wzmocnienia działań policyjnych.

¹ Zob. Wstęp rozprawy.

Rozprawa składa się z czterech rozdziałów merytorycznych, wstępu, podsumowania, a wyniki badań wzbogacone są o dużą ilość wykresów, tabel, diagramów, itp.

W rozdziale pierwszym „*Założenia metodologiczne badań*” Autor przedstawia uzasadnienie podjęcia badań, cele i przedmiot tych badań, hipotezy i problemy badawcze a także, co uważam za duży plus, jasno opisaną procedurę badawczą.

Rozdział drugi „*Charakterystyka funkcjonowania Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa*” zawiera opis przedmiotowego narzędzia, podstawy prawne jego funkcjonowania a także warunki, sposoby i możliwości wykorzystania.

Trzeci rozdział dysertacji „*Charakterystyka obszaru badań*”, przedstawia garnizony policji, w których przeprowadzone zostały badania. Tak zatytułowany rozdział nie podoba mi się, ponieważ „obszar badań” kojarzy się raczej z czymś zupełnie innym, dlatego inna nazwa byłaby bardziej adekwatna do takiej zawartości, na przykład „zakres terytorialny prowadzonych badań” lub inny.

Rozdział czwarty „*Omówienie wyników badań*” zawiera dokładnie to, co sygnuje jego Autor tytułem.

OCENA METODOLOGICZNA ROZPRAWY

Pan mgr Jarosław Kaleta problemom metodologicznym poświęcił cały pierwszy rozdział dysertacji. Doktorant odniósł się do przyczyn podjęcia badań, przedmiotu badań, określił cel badań i ogólny problem badawczy oraz problemy szczegółowe badań, wskazał na hipotezy robocze, które przyjął do badań (a które w ich trakcie weryfikował). Przedstawił procedurę badawczą, gdzie wskazał na wykorzystane metody i techniki badawcze.

Wskazując na ocenę metodologiczną rozprawy, chcę jednak zwrócić uwagę na fakt, że Autor, według mnie, mało precyzyjnie określił genezę problemu i cel badań w sensie poznawczym, praktycznym i eksploracyjnym.

Niemniej jednak sam w sobie cel podjętych przez Doktoranta badań jest zrozumiały i właściwie osiągany w poszczególnych etapach badań, które Autor przyjął. Stosownie do przyjętego celu badań w kontekście problemu badawczego sformułowane zostały hipotezy, przez co stały się one podstawą do procesu ich weryfikacji przy pomocy metod naukowych. Na rzecz weryfikacji tejże, w intencji osiągnięcia założonego celu badań, wykorzystano stosowne metody badawcze, które usytuowano w poszczególnych etapach badań.

Oceniana rozprawa jest opracowaniem monograficznym, sprawozdaniem naukowym z uzyskanych wyników badań. Układ rozprawy jest przejrzysty a zakres poruszanych zagadnień w poszczególnych rozdziałach stanowi logiczną całość. Niewątpliwie Doktorant wykonał olbrzymią pracę badawczą, która zaowocowała zebraniem dużej wiedzy, a ta zaowocowała między innymi wieloma zestawieniami czy wykresami. Jednak w kilku miejscach dysertacji można odczuć pewien niedosyt. Chyba najbardziej w podsumowaniu dysertacji, gdzie Autor mógł pokusić się o bardziej pogłębione wnioski. Jako funkcjonariusz policji z długoletnim stażem, mógł zdecydowanie więcej wnieść do rozprawy, czerpiąc ze swojej wiedzy i doświadczenia a na pewno mógł przedstawić wnioski nie tylko w oparciu o weryfikowane hipotezy.

Poziom pisarskiego ujęcia wyników badań oraz umiejętność zaprezentowania ich w sposób czytelny i zrozumiały jest na zadowalającym poziomie. Rozprawa napisana jest językiem komunikatywnym dla każdego odbiorcy a oprócz sporadycznych błędów literowych, nie budzi większych zastrzeżeń.

ZAGADNIENIA DO WYJAŚNIENIA

1. Czy Autor dysertacji nie rozważał wykonania dodatkowych badań z wykorzystaniem wywiadu eksperckiego wśród koordynatorów KMZB w obydwu województwach, w tym koordynatorów wojewódzkich aby uzupełnić materiał badawczy o cenne spostrzeżenia osób posiadających wiedzę specjalistyczną.
2. W rozdziale IV p.5 jak wskazuje tytuł, Autor powinien przeprowadzić **analizę przepisów wprowadzających programy nauczania w kontekście ujęcia problematyki Krajowej Mapy Zagrożenia Bezpieczeństwa**. Czy tytuł tego punktu nie został błędnie sformułowany, biorąc pod uwagę jego zawartość? W rzeczywistości Autor przeprowadził analizę zawartości programów nauczania, które już zostały wprowadzone stosownymi przepisami.

WNIOSEK KOŃCOWY

W ocenie całości rozprawy, chcę podkreślić, że Doktorant, Pan mgr **Jarosław Kaleta** osiągnął zamierzony cel badań, poprzez właściwą weryfikację hipotez, zaś przedłożona do oceny rozprawa doktorska napisana została właściwie i ze znajomością metodologicznych podstaw prowadzenia badań naukowych.

W związku z powyższym stwierdzam, że rozprawa spełnia wymagania ustawowe (*Ustawa z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym, a także o stopniach i tytule w zakresie sztuki*) przewidziane dla naukowych prac kwalifikacyjnych, stąd wnoszę o dopuszczenie Doktoranta do publicznej obrony.

